

2013. augusztus 7. - **Augusztusban ünneplik a legsikeresebb magyar rockopera harmincadik születésnapját**

A legek rockoperáját először 1983-ban mutatták be-a kerek évfordulót izgalmasnak ígérkező előadással ünneplik. Lapunkat beengedték a tizennyolcadik próbanap kulisszái mögé, ahol egyik meglepetésből estünk a másikba.

Nahát, ilyen jó hangja van? - nézünk egymásra fotós kollégámmal, amikor belépünk a budapesti BNV egyik pavilonjába, amely az I. K. 30, vagyis az István, a király rockopera harmincadik évfordulójára készülő előadás próbáinak ad helyet. Épp a Koppányt alakító Stohl András teszi fel a klasszikus kérdést: rabok legyünk, vagy szabadok? Dalban.

Nagy erővel, tisztán. Az első meglepetés – de lesz még belőle bőven.

- Ez végül is a negyedik bemutatóm lesz a szegedi szabadtéri színpadon - válaszolja a színész, amikor arról kérdezzük, csak nekünk ilyen

szokatlan-e, hogy ennyire jól tud énekelni. - Felléptem a Csárdáskirálynőben, a

Cigányszerелеmben, a Mágánás Miskában. Úgyhogy azt hiszem,

a szegedieknek nem lesz akkora meglepetés, hogy énekelek - a budapesti aréna

közönségének talán inkább, mert azért alapvetően valóban prózai színészként, esetleg tévés műsorvezetőként ismernek az emberek.

A Koppány persze nehéz szerep: Stohl két hónapja jóformán mindennap énektanárral „edz”, hogy a hangja bírja a megpróbáltatásokat. Ezzel nincs gond: a majd négy órán át tartó próbát szinte végigdalolja, és a végén éppolyan erővel szól, mint az elején.

- Nagyon készülök, mert nekem hatalmas kihívás ez a szerep - mondja a 46 éves színész. - Az a mázlim, hogy ebben a rendezésben talán még az éneklésnél is meghatározóbb a színészi munka. A rendező, Alföldi Robi engem is, a többi szereplőt is - azokat is, akik énekesek, nem pedig színészek - arra kéri, hogy egy-egy szituációba belehelyezkedve énekeljünk. És ez nekem szerencsére alaptól elég jól megy.

Alighanem éppen ez, a jóval „színházból” megközelítés lesz a másik nagy meglepetés mindazoknak, akik megnézik a darabot augusztus 17-én, 18-án és 20-án a szegedi Dóm téren vagy augusztus 30-án és 31-én Budapesten, a Papp László Sportarénában. Miközben Alföldi Róbert rendez - rutinos határozottsággal mozgatva a színészeket, valamint a negyven táncost és a nyolcvanfős statisztériát -, Kesselyák Gergellyel, a majdani színpadon a hatvan főből álló, élőben muzsikáló szimfonikus zenekart dirigáló karmesterrel beszélgetünk.

- Azt hiszem, az eredeti rockopera és a mostani közti egyik fő különbség az lesz, hogy itt himnikus dalolás helyett megzenésített drámai jeleneteket láthat majd a közönség - mondja a Magyar Állami Operaház karmestere. - Alföldi Róbert törekszik arra, hogy - mivel inkább színházi jeleneteket akar látni, mint egymást követő zeneszámokat - a dalokat is az élőbeszéd tempójához közelítse. Az pedig gyorsabb, mint az ének, ezért a végeredmény tempósabb lesz zeneileg.

Kesselyáktól megtudjuk, hogy komoly kihívás lesz a hatvantagú szimfonikus zenekar és a színpadon mellettük helyet foglaló, ugyancsak élőben játszó rockegyüttes hangosítása, ugyanakkor várhatóan a „nem konzerv” jelleg hatalmas pluszt ad a nézőknek. Ez a harmincéves előadás egyik újabb, komoly meglepetése: a korábbi félplayback előadások után a mind zenében, mind énekben élő produkció egészen különleges élménynek ígérkezik. A nagyjából egy közepes magyar film költségvetéséből készülő produkció egyébként is

grandiózus előadás lesz. A díszletet a szakma egyik legnagyobbja, a Nemzeti Színház „házi díszletese”, Menczel Róbert tervezi, a jelmezekért pedig a tanulmányait Londonban és Budapesten végzett, külföldön is kapós Nagy Fruzsina felel. Menczel a 860 négyzetméteres színpadon huszonegy méter magas, háromszintes díszletrendszerbe helyezi a cselekményt. Kérdés - még, mint a stábtaggokkal folytatott beszélgetéseinkből is kiderült, a készítők körében is -, milyen lesz a darab fogadtatása. Szörényi Levente és Bródy János mindenesetre tökéletesen megbíznak Alföldiben: a próbafolyamatot nem kísérik figyelemmel, a darabot először a premieren látják majd.

Alföldi Róbert kapcsolata Szörényi Levente és Bródy János művével nem új keletű. A színész főiskolásként már szerepelt a műben, a Nemzeti Színházban - természetesen „csoportos” szereplőként, a Kerényi Imre által színre vitt verzióban. Rosta Mária, az István, a királyt színre vivő Zikkurat Színpadi Ügynökség szakmai irányítója persze nem ezért, hanem a későbbi rendezései alapján kérte fel már tíz évvel ezelőtt, 2003-ban az akkor 36 éves művészt, hogy rendezze meg az István, a király húszéves jubileumi előadását. Akkor még elutasító választ kapott. A producer asszony 2007-ben került újra kapcsolatba Alföldivel: a társulat zsűrijébe hívta meg Keveházi Krisztina, Szikora János, Szulák Andrea és Kocsák Tibor mellé. Alföldi ekkor már ráállt az együttműködésre.

- Alföldi Róbert nyitottan csodálkozott rá Szörényi Levente elkötelezett magyarságtudatára, történelmi ismereteire, következtetéseire, a magyar múltra. Szörényi Levente pedig örömmel fedezte fel a tehetséges kozmopolita művész gyors reakcióit, jó helyzetértékeléseit és Alföldi Róbert azon képességét, hogy szivacsként szívja magába az új tudást - meséli Rosta. - Majd Szörényi Levente gyakori látogatója lett a Nemzeti Színház Alföldi Róbert rendezte előadásainak. Az előadások után találkozott az igazgató-rendezővel, elmondta a véleményét, kérdéseket tett fel, és válaszokat kapott rájuk.

Ezek után 2010-ben Szörényi Levente Hattyúdal című szólókoncertjének már Alföldi Róbert lett a rendezője. Majd más közös produkciók is felmerültek. A harmincéves István, a király nagy lehetőségnek ígérkezett mindkettejük számára. Nem volt kétséges, hogy harminc év historizáló megjelenései után friss tartalmat, új problémafelvetéseket kell hordoznia a darabnak, és az sem volt kérdés, hogy erre ma Alföldi Róbert a megfelelő ember. Nemcsak azért, mert jó kritikai érzékkel szemlélője az eseményeknek, hanem azért is, mert sok szempontból alanya és tárgya is a történeteknek.

Ami a fogadtatást illeti, Stohl András nem aggódik különösebben.

- Nem tartok a rossz fogadtatástól, szerintem óriási, dübörgő siker lesz. A munka mindenképpen meghozza az eredményt. Márpedig ez nem hakni, hanem kőkemény munka van benne, amit nem lehet nem értékelni a nézőtérrel. Robi törekvései egyébként ugyanazok, mint a prózai rendezéseinél: fontosnak tartja, hogy legyen mese, lehessen érteni a történetet. Semmi megbotránkoztató nem lesz benne. Leginkább talán Koppány és István csatája lesz durva - mert itt érzékeltetni szeretnénk, milyen súlya van a pogányság és a kereszténység közti összecsapásnak. Hogy vannak az „ősmagyarok”, akiket végül legyőz a kívülről jövő keresztény oldal. És hogy bárki került is ki győztesen ebből a küzdelemből, az egyik vereségével így is, úgy is sokat veszítettünk volna.

A valóságos sztárparádét felvonultató darab szereplőin nem fog múlni a siker. Stohl Andrásnál megjelenik még az Istvánt alakító Feke Pál, Sarolt, István anyja szerepében Udvaros Dorottya, Asztrikot, a főpapot László Zsolt, Rékát, Koppány lányát Tompos Kátya alakítja, a krónikás Blaskó Péter lesz, a két regös szerepében pedig két korábbi „istvános”, Varga Miklós és Nagy Feró tűnik fel. S hogy a legek darabja - ez Magyarország messze legismertebb,

leglátottabb és legnagyobb sikert elért rockoperája - a meglepetéseké is legyen, arról alighanem a Novák Péter által megformált táltos, Torda is gondoskodik majd - az általunk látott próbán legalábbis nagyon izgalmasnak tűnt az előadáson majd éneklő és gitározó művész figurája.

Mára bebizonyosodott, hogy az István, a király a nemzeti minimum része, mondja Rosta Mária, aki biztos abban, hogy ez a meghatározás a jövőben is igaz lesz a műre. Augusztusban minden kiderül. **Wekerle**